

Anvisningar för budget 2024–2026

Till följd av rådande lågkonjunktur och det osäkra världsläget kommer budgetförutsättningarna inför 2024 att förändras under året. Därmed kommer budgetförslaget enbart vara en *teknisk budget* med en parallell process för resultatförbättrande åtgärder. Denna parallella process löper mellan 1 maj och 15 september och leds av Ulrika Gyllenberg, som också kommer bistå förvaltningarna med detta arbete.

Ärendet

Förvaltningarna ska ta fram ett budgetförslag för information till respektive nämnd inför fortsatt central budgetprocess. Budgetförslaget ska skickas till kommunstyrelsens diarium, KS_W3D3@trelleborg.se, senast den 22 juni 2023. Ange diarienummer KS 2023/375.

Budgettekniska förutsättningar och ramberäkningar

Utgångsläget för budgetarbetet är *Riktlinjer för God ekonomisk hushållning* enligt KF:s beslut om *Budget 2023–2025* den 21 november 2022:

- Nämndernas ramar har justerats enligt alla beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige t.o.m. 2023-04-24.
- Budgetförslaget ska redovisas i den bifogade mallen *Budgetförslag 2024–2026*. Summan av budgeten ska sluta på samma belopp som budgetramen. Om beslut fattas om tilläggsanslag som påverkar 2024 kommer budgetramen i bilaga 2 att uppdateras.
- Budgetförslagen från nämnderna ska inte innehålla några utökningar. Inriktningen ska vara att beskriva vilken verksamhet (kvantitet och kvalitet) som kan bedrivas under 2024 utifrån budgetramarna enligt budgetanvisningarna.
- Skattesatsen är 20,40 kr per skattekrona
- Nämnderna är i underlaget **preliminärt** kompenserade för beräknad löne- och prisökning mellan 2023 och 2024 enligt SKR:s *Prisindex för kommunal verksamhet* (PKV) som i april uppgick till **3,9 procent**. Prisökningen baseras på basbudget 2023 exklusive kapitalkostnader.
- I SKR:s skatteunderlagsprognos från 2023-04-27 föreslås **preliminära PO 2024 på 45,70 procent**. Nämnderna är i detta underlag EJ kompenserade för denna ökning, ej heller för ökningen 2023. Denna reglering kommer hanteras i ett senare skede.
- Ramarna är justerade för kontinuerligt effektiviseringskrav om 1,0 procent. **Dessa effektiviseringar ska specificeras i en särskild bilaga (8).**
- Internräntan för 2024** ska följa SKR:s rekommenderade nivå som **är 2,50 procent**, vilket är en fördubbling jämfört med 2023 års nivå.
- I bildningsförvaltningens och socialförvaltningens budgetförslag ska beräknad budgeteffekt till följd av volymförändring utifrån befolkningsprognosen ingå; För bildningsnämnden effekter inom förskola, grundskola och gymnasieskola. För socialnämnden effekter inom individ- och familjeomsorg, LSS samt äldreomsorg.
- 2023 kommer en extra befolkningsprognos i september som ska användas för uppdatering av budget 2024.**

Observera att det inte är givet att full kompensation ges för driftbudgetpåverkan utifrån det rådande ekonomiska läget.

Tidplan budget 2024

Tidplanen för budgetprocess 2024 framgår av bilaga 1.

Taxor och avgifter

Kommunfullmäktige beslutar i november om taxor och avgifter med eventuella förändringar samtidigt som budgeten för 2024. Förändringar av taxor och avgifter kan endast ske då.

Förslag på förändringar till 2024 ska beslutas av nämnderna senast den 22 juni 2023 i ett separat ärende. Men, taxe- och avgiftsförändringar ska framgå av både ärendet samt i förvaltningens budgetförslag.

Generella statsbidrag

Förvaltningarna ska inkomma med uppgifter om vilka verksamheter som finansieras av generella statsbidrag. Via nedan länk finner ni en specifikation av de generella statsbidragen:

<https://skr.se/download/18.758d83b4185a9e935d87760a/1674571166236/Specifice-ring-statsbidrag-i-anslaget-f%C3%B6r-kommunalekonomisk-utj%C3%A4mning-K-230124.xlsx>

Driftbudget

Driftramarna för 2024 utgår från den av kommunfullmäktige beslutade budgeten för 2023. Utgångsläget för nämndens driftbudget och därmed prioriteringar för 2024 är budgetramarna enligt bilaga 2. Där framgår justeringar enligt beslut t.o.m. kommunfullmäktige 2023-04-24.

Investeringsprocessen

Investeringsplanen beslutas en gång per år i samband med beslut om budgeten i november. Aktuella investeringsprojekt godkänns enbart vid det tillfället. Därmed kan de olika investeringsbehoven bättre vägas mot varandra och även avvägas mot kommunens totala ekonomiska investeringsutrymme. Det är av största vikt att nämndernas förslag är heltäckande vad gäller investeringsbehoven för de närmaste åren.

Nytt för i år är att varje nämnd måste göra en tydlig prioriteringslista över samtliga projekt – dvs. rangordning, 1, 2, 3, osv. för att underlätta nödvändiga prioriteringar.

Planeringshorisonten avser innevarande år plus fem år. För år 2024 ska nämndernas investeringsförslag vara så förberedda att kommunfullmäktige vid budgetbeslutet kan ta ställning till om anslag till föreslagna projekt kan beviljas. Det är också viktigt att eventuell påverkan på driftbudgeten anges. Projekt som det i nuläget inte anses möjligt att ta slutlig ställning till kan för åren därefter fortsatt tas med i förslagen som planerade projekt.

Kommunfullmäktige beslutar om alla investeringsprojekt från fem miljoner kronor och därutöver samt om särskilda investeringsramar till nämnderna. Inom dessa investeringsramar får nämnderna därefter själva besluta om objekt upp till fem miljoner kronor. Nämndernas investeringsramar gäller för ett specifikt budgetår och kan inte ombudgeteras till nästkommande år.

Äskanden för investeringar ska i budgetförslaget tas upp av utförarnämnd. Därför måste beställande nämnd i god tid ha dialog med utförarnämnd om vilka behov som finns. När det gäller lokalfrågor ska beslutade projekt i lokalförsörjningsplanen inkluderas i utförarnämndens budgetförslag. Berörd facknämnd ska äska om investeringsmedel för utrustning etc. Lokalförsörjningsplanen beslutas av kommunstyrelsen 2023-05-03. Då budgetprocessen inte ska innehålla driftsäskanden om ökade ramor finns i budgetmallen istället möjlighet att lämna information om ökade driftkostnader till följd av investeringar. Det kan till exempel handla om lokal-, kapital- eller verksamhetskostnader.

Särskild avvikelserapport ska upprättas till kommunfullmäktige:

- för projekt från fem miljoner kronor och därutöver om avvikelserna mot budget motsvarar 20 procent eller minst 3 mnkr.
- om projektet förväntas förändras väsentligt avseende funktion och/eller utformning.

Slutredovisningar för investeringar och exploateringar ska ske till kommunfullmäktige för projekt från fem miljoner kronor och därutöver i samband med delårs- och årsbokslut.

Nämnderna ska redovisa prognos för pågående investeringar vid delårs- och årsbokslut. I prognoserna ska samtliga prognostiserade avvikelser mot budget framgå.

Investeringsplan 2024–2028

Utgångsläget för nämndernas investeringsplan 2024–2028 är den *Investeringsplan 2023–2027* som kommunfullmäktige fastställde den 21 november 2022 **kompletterat med KF:s beslut från 2023-04-24 om ombudgeteringar mellan 2022 och 2023**. Planen innehåller både projekt som tilldelats anslag, dvs. som får genomföras utan ytterligare beslut, och planerade projekt som berörda nämnder behöver återkomma med i kommande års budgetförslag.

- Bilaga 3 innehåller aktuell investeringsplan för skattefinansierad verksamhet.
- Bilaga 4 innehåller planen för taxefinansierad verksamhet.

Exploateringsprocessen

Under 2020 har det gjorts en anpassning av redovisningen av exploateringsverksamheten till aktuella redovisningsregler. Den förändrade hanteringen innebär att löpande kostnader och intäkter (inklusive tomtförsäljningar) inom projekten löpande resultatförs. Investeringar (exempelvis gator och parker) aktiveras fullt ut i kommunens balansräkning.

Det är kommunstyrelsen som ansvarar för förslag avseende exploateringsprojekt inom skattefinansierad verksamhet och teknisk servicenämnd gällande taxefinansierad verksamhet. Budgetförslagen ska vara så förberedda att kommunfullmäktige vid budgetbeslutet kan ta ställning till om anslag kan beviljas. Möjlighet till justeringar av anslagsnivåerna avseende planåren finns i samband med kommande budgetprocesser.

Exploateringsbudget 2023–2032

Berörda nämnders exploateringsbudget 2023–2032 ska utgå ifrån *Exploateringsplan 2022–2031* som kommunfullmäktige fastställde den 21 november 2022 **samt Reviderad exploateringsbudget 2023 som kommunfullmäktige fastställde den 24 april 2023**. Budgeten innehåller enbart projekt med anslag, dvs. som får genomföras utan ytterligare beslut.

I bilaga 5 och 6 finns aktuell exploateringsbudget avseende den skattefinansierade och den taxefinansierade verksamheten. Med tanke på behovet av att fånga helheten för dessa projekt är det viktigt att det sker en gemensam beredning av förslagen mellan berörda förvaltningar.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige beslutade i november 2020 om nedanstående finansiella mål avseende 2021-2023. **Dessa kommer att ses över och eventuellt revideras i den slutliga budgeten.**

För kommunen och kommunkoncernen är målen följande:

- För *kommunens* totala driftverksamhet ska resultatet, exklusive exploateringsverksamheten, minst uppgå till 225 mkr per treårscykel och specifikt för 2023 uppgå till minst 75 mnkr.
- För *kommunens* taxefinansierade verksamheter ska kostnaderna vara avgiftsfinansierade.

- För *kommunens* investeringsutgifter inom skattefinansierad verksamhet, exklusive exploateringsverksamheten, ska självfinansieringsgraden (totala investeringar i förhållande till avskrivningar och verksamhetens resultat) uppgå till minst 60 procent.
- För *kommunens* totala verksamhet ska soliditeten minst uppgå till 50 procent, exklusive pensionsskulden (ansvarsförbindelsen).
- För *kommunkoncernens* totala verksamhet ska soliditeten uppgå till minst 35 procent, exklusive pensionsskulden (ansvarsförbindelsen).
- För *kommunkoncernens* totala investerings- och exploateringsverksamhet ska självfinansieringsgraden (totala investeringar i förhållande till avskrivningar och verksamhetens resultat) uppgå till minst 30 procent.
- För *kommunkoncernen* ska investeringar så långt som möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan användas till större investeringar och exploatering. Lånefinansiering till drift är inte tillåtet

Löner

Kompensation för löneökningar ingår i kommunens generella indexuppräknings (PKV).

När det gäller löneöversyn 2024 kan följande information lämnas:

- Huvudöverenskommelse (HÖK) med nedanstående gäller till och med 31 mars 2024.
 - Svenska Kommunalarbetsförbundet
 - OFR Allmän kommunal verksamhet
 - OFR:s förbundsområde Hälso- och sjukvård
 - Lärarförbundets och Lärarnas riksförbunds samverkansråd
- HÖK med AkademikerAlliansen är sedan 1 januari 2022 ett sifferlöst avtal som gäller tills vidare och kan sägas upp årligen.
- Trelleborgs kommun har historiskt haft exportindustrins så kallade märke som referenspunkt inför beslut om löneutrymme vid löneöversyn. Parterna inom industrin har nu tecknat ett nytt löneavtal som innebär att värdet på löneökningarna är 4,1 procent 2023 och 3,3 procent 2024.
- Eftersom majoriteten av HÖK löper ut 31 mars 2024 vet vi i nuläget inte förutsättningarna inför löneöversyn 2024. SKR och centrala parter kommer troligtvis vara överens om nya HÖK under hösten 2023/våren 2024.

Demografi

I nedanstående tabell visas enligt prognos befolkningsförändringen i olika åldersgrupper under respektive år samt ackumulerat för perioden:

Ålders- grupp	Befolkning 2022-12-31	Ökning 2023	Ökning 2024	Ökning 2025	Ackumulerad ökning	Ökning i %
0 år	469	8	8	20	36	7,8%
1-5 år	2 718	16	24	60	101	3,7%
6-15 år	5 606	102	61	96	259	4,6%
16-18 år	1 665	39	18	17	75	4,5%
19-64 år	26 134	555	438	648	1 641	6,3%
65-79 år	7 266	41	26	25	92	1,3%
80-89 år	2 350	119	123	120	362	15,4%
90+ år	441	29	19	11	59	13,4%
Total	46 649	909	717	998	2 624	5,6%

Totalt sett beräknas befolkningen öka med 5,6 procent under perioden. Samtliga åldersgrupper beräknas öka, men särskilt markant bland invånare 80 år och äldre.

En detaljerad befolkningsprognos för Trelleborgs kommun för åren 2023–2045 återfinns i bilaga 7.

Hållbarhetsrapport

Hållbarhetsrapport 2023 kommer att bifogas efter beslut i maj.

Jämställdhetsintegrering

I planering och uppföljning och i arbete med verksamhetsplan, delårsrapport och årsanalys/årsredovisning ska den individbaserade statistiken vara könsuppdelad. Detta för att nå en likvärdig service till kvinnor/män, flickor/pojkar i Trelleborgs kommun.

Nämndernas verksamhetsplaner

Nämnderna ska utifrån budgetanvisningarna ta fram en verksamhetsplan som ska lämnas beslutad och samverkad senast den 31 januari 2024. Informationen ska följa en gemensam mall som kommer att förmedlas hösten 2023. Verksamhetsplanen ska beslutas av nämnden efter att *Budget 2024 med flerårsplan 2025–2026* beslutas av kommunfullmäktige i november. Separata verksamhetsplaner ska upprättas för skattekollektiv respektive taxekollektiv.

Övriga ärenden som ska beslutas

Nämnderna ska besluta och skicka in beslutat underlag enligt nedan:

Senast 31 december 2023:

- Attestförteckning 2024
- Internkontrollplan 2024

För ytterligare information kontakta:

Ekonomi: Henrik Lundh henrik.lundh@trelleborg.se; bo.carlbark@trelleborg.se; ulrika.gyllenberg@trelleborg.se

Ärendet, EMMA och planeringsmallar: Per Evenäs per.evenas@trelleborg.se

Ann Kajson Carlqvist
Kommunstyrelsens ordförande

Gisela Öst
Kommundirektör